

Hoorcolleges

Psychologie | Rijksuniversiteit Groningen

2026 - 2027

RGPS-608-086 | €16,95

Tentamengericht | Overzichtelijke structuur

Sinds 1994 | Beoordeeld met een 8,2

| Slim
Academy

Join de appgroep van jouw studie!

Wat biedt de Whatsappgroep?

- Je kan al je vragen stellen over de studie
- Gebruik maken van exclusieve kortingscodes
- Op de hoogte te blijven van belangrijke updates
- Direct contact leggen met andere studenten uit jouw jaar
- Gratis samenvattingen, oefenvragen en meer!

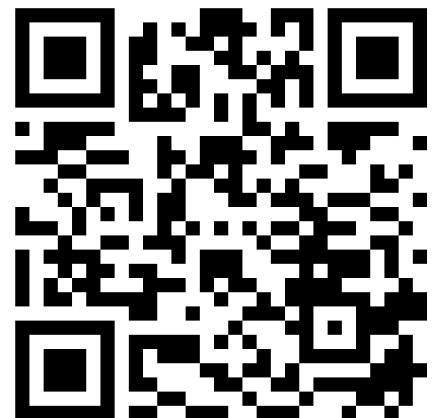

Join de groep in 3 stappen!

Stap 1: scan de QR code

Stap 2: zoek jouw universiteit

Stap 3: zoek je studie en join de groep!

Slim
Academy

Welkom bij Slim Academy!

Voor je ligt de **hoorcollege samenvatting** van het vak **Testtheorie en testgebruik**, dat je volgt in blok 1 van het eerste jaar van de bachelor Psychologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. In dit vak leer je hoe je psychologische tests kunt ontwikkelen, evalueren, interpreteren en gebruiken.

Met Slim Academy willen we jou helpen slimmer te studeren. Dat doen we door de kern van de leerstof helder samen te vatten, complexe onderwerpen te versimpelen en je de juiste hulpmiddelen te geven om actief te oefenen. Voor een optimale voorbereiding op je tentamen raden we je aan gebruik te maken van ons volledige aanbod. Voor dit vak zijn de onderstaande producten beschikbaar.

Product	Inhoud	Content	Versies
Samenvatting Literatuur	De belangrijkste begrippen en theorieën met een heldere uitleg die is voorzien van voorbeelden over alle opgegeven tentamenstof.	Week 1 t/m 7	✓ App ✓ Papier
Samenvatting Hoorcolleges	Een overzicht van de belangrijkste punten die tijdens de hoorcolleges zijn behandeld, zodat je niets mist van de stof die aan bod is gekomen.	Week 1 t/m 7	✓ App ✓ Papier
Oefenvragen	Interactief oefenen in de leeromgeving. Zo kun je nagaan of je de stof volledig beheerst en weet je beter wat je kunt verwachten op het tentamen.	• 7 sets; • 250+ vragen	✓ App
Flashcards	Kaarten die je helpen om definities, schema's en kernbegrippen snel te herhalen, zodat je op een actieve manier leert en de stof sneller en beter onthoudt.	• 7 sets; • 150+ kaarten	✓ App

Contact

Heb je vragen over ons aanbod, de levering van je samenvattingen of iets anders? Neem gerust contact met ons op via **06 81 60 19 60** of stuur een e-mail naar **klantenservice@slimacademy.nl**.

Feedback geven

Kan je ons vertellen wat er mis is met de geselecteerde tekst?

Verstuur feedback

Fout gevonden?

Geef het door en wij zorgen dat de samenvatting snel wordt bijgewerkt!

Hoe werkt het?

Selecteer de tekst

Klik op het vlaggetje

Verstuur je feedback

Deze samenvatting is alleen voor persoonlijk gebruik en mag niet worden gekopieerd of verspreid. De tekst is opgesteld naar eigen inzicht van de auteur en bedoeld als ondersteuning bij het studeren. Raadpleeg altijd de originele bronnen.

Digitale en papieren updates

Bij Slim Academy ontvang je **iedere week een digitale update van de samenvatting**. Aan het begin van het blok zijn nog niet alle lessen geweest, daarom vullen wij de samenvatting wekelijks aan zodra onze auteurs de nieuwste lesstof hebben gevolgd. Zo blijft de inhoud **actueel, betrouwbaar en van hoge kwaliteit**. Je hoeft dus niet te wachten tot het einde van het blok: elke week komt er een nieuw deel beschikbaar. In het onderstaande overzicht zie je **wanneer welke stof digitaal beschikbaar is**.

Later in het blok bundelen we alle wekelijkse updates tot één overzichtelijke, **papieren samenvatting**. Deze wordt op **6 oktober 2026** verstuurd en bevat **week 1 t/m 4**. Omdat **week 5, 6, en 7** pas later in de lessen worden behandeld, zijn deze onderdelen **uitsluitend digitaal in de app** beschikbaar. Komt er later in het blok nog nieuwe stof bij? Geen zorgen! Zodra die verschijnt, vatten we alles snel samen en sturen we een update in de app.

De verplichte tentamenstof komt uit het boek van Drenth, P. J. D., & Sijsma, K. (2006). *Testtheorie: inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen* (4e ed.). Houten: Bohn, Stafleu van Loghum

Stof		Datum
Week 1	Appendix, hoofdstuk 2 en 3: Introductie, herhaling statistische begrippen, kenmerken van tests	14-09-2026
Week 2	Hoofdstuk 4 en 5: Itemconstructie, item-analyse, scoring, normen	21-09-2026
Week 3	Hoofdstuk 6: Betrouwbaarheid	28-09-2026
Week 4	Hoofdstuk 6 en 8: Betrouwbaarheid (vervolg), begripsvaliditeit, factoranalyse	05-10-2026
Week 5	Hoofdstuk 7: Item respons theorie en ontwikkelingen	12-10-2026
Week 6	Collegevrije week	
Week 7	Hoofdstuk 8 en 9: Predictieve validiteit, beslissingen in testgebruik	23-10-2026

JOIN DE WHATSAPP GROEP

- ✓ Chat met jouw mede-studenten
- ✓ Stel al jouw (studie)vragen aan onze studie-experts
- ✓ Krijg extra oefenvragen om jouw kennis te testen
- ✓ Krijg gratis voorbeeldsamenvattingen

We wensen je veel succes met studeren en het behalen van je tentamens!

Team Slim Academy

Inhoudsopgave

Welkom bij Slim Academy!	1
Digitale en papieren updates	2
Inhoudsopgave	3
Week 1: Introductie, herhaling statistische begrippen, kenmerken van tests	4
Week 2: Itemconstructie, item-analyse, scoring, normen	9
Week 3: Betrouwbaarheid van testcores	14
Week 4: Betrouwbaarheid (vervolg), begripsvaliditeit, factoranalyse	19
Week 5: Klassieke testtheorie en Item Respons Theorie	26
Week 6: Predictieve validiteit en testgebruik	34
Week 7: COTAN	39

Week 1: Introductie, herhaling statistische begrippen, kenmerken van tests

Introductie

Dit hoofdstuk komt overeen met de studiestof zoals deze is behandeld in hoorcollege 1, gegeven door Dr. Susan Niessen. In dit hoofdstuk wordt testtheorie geïntroduceerd, waarbij de nadruk ligt op de herhaling van belangrijke statistische begrippen en de basiskenmerken van psychologische tests. Dit hoorcollege komt overeen met de Appendix, hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 van het boek *Testtheorie: Inleiding in de theorie van psychologische test en zijn toepassingen*.

Geschiedenis

De geschiedenis van de testtheorie laat zien hoe het vakgebied zich heeft ontwikkeld vanuit de psychologie. **James McKeen Cattell** speelde hierin een belangrijke rol. Hij was de eerste hoogleraar psychologie ter wereld (1887) en richtte zich op het systematisch onderzoeken van individuele verschillen. Zijn werk markeerde een belangrijke stap in het kwantificeren van psychologische eigenschappen. In 1890 introduceerde hij in een artikel in het tijdschrift *Mind* voor het eerst het gebruik van het woord 'test', waarmee hij de basis legde voor het latere systematische gebruik van psychologische tests binnen onderzoek en praktijk.

Algemene inleiding in de testtheorie

Binnen de testtheorie staat het meten van bepaalde constructen centraal. Deze constructen kunnen bijvoorbeeld kennis, eigenschappen of bepaalde vaardigheden zijn. Ook binnen de psychologie speelt de testtheorie een belangrijke rol. Psychologen gebruiken vaak tests om bepaalde psychologische constructen te meten. De testtheorie geeft ons duidelijkheid in hoe we psychologische tests het best kunnen ontwikkelen, evalueren en gebruiken.

De psychologische test

Het doel van een **psychologische test** is het doen van een bepaalde uitspraak waardoor een voorspelling, beschrijving of een classificatie gemaakt kan worden over een persoon of een groep.

Het bijzondere aan psychologische tests is dat ze psychologische eigenschappen en constructen meten, die vaak niet goed observeerbaar zijn. Dit verschilt met bijvoorbeeld makkelijk observeerbare eigenschappen zoals gewicht of lengte. Het idee is dat er daarom items worden gemaakt die bepaald gedrag oproepen dat iets zegt over wat we willen meten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een intelligentietest, waarbij er items in de test zitten die ervoor zorgen dat het denkvermogen gebruikt moet worden.

In een psychologische setting vormen niet alleen testcores het hele verhaal over een bepaalde persoon of groep. Verschillende waarnemingen die een psycholoog doet, zijn ook belangrijk. Er moet altijd gekeken worden naar de context waarin een test wordt afgenomen en met welk persoon de psycholoog te maken heeft. Hierbij is het niet noodzakelijkerwijs waar dat hoe meer waarnemingen we doen, hoe beter we iets over iemand kunnen zeggen. Het is ook belangrijk om te kijken naar de kwaliteit van waarnemingen.

Belangrijke statistische begrippen

Metingen kunnen verschillende dingen betekenen. Op basis van de metingen kan een totale testscore berekend worden. Om iets over deze testscore te kunnen zeggen, moet je deze vergelijken. Als er een bepaald criterium gehandhaafd wordt, wordt de testscore hiermee vergeleken. Een persoon kan dan bijvoorbeeld in aanmerking komen voor een bepaalde diagnose bij een score hoger dan een x aantal punten. Je kunt een testscore ook vergelijken met normwaarden. Deze normwaarden worden bepaald op basis van het gemiddelde en de spreiding van bepaalde scores. Aan de hand van normen kunnen testcores t.o.v. elkaar gemeten worden.

Notaties

De testtheorie kent enkele belangrijke notaties:

- k = het aantal items in een test;
- Items hebben de aanduidingen: g en h , $= 1, \dots, k$;
- X_g en X_h zijn de testcores op de items g en h . Bij **dichotome testcores** kunnen er alleen twee antwoordmogelijkheden zijn, dus $X_g = 0, 1$. Bij **polytome testcores** zijn er meer dan twee onderscheidingen bij een bepaalde testcore, dus $X_g = 0, \dots, m$, met het aantal geordende categorieën $m+1$;
- Individuen worden aangegeven met i . We hebben scores van n personen, $i = 1, \dots, n$.
 X_{ig} = de testcore van persoon i op item g , X_i is de totaalscore van individu i ;
- X = de ruwe testcore, en wordt ook wel de totaalscore genoemd. De som van k itemscores in een bepaalde test, wordt berekend met de formule:

$$X = \sum_{g=1}^k X_g = X_1 + X_2 + \dots + X_k$$

Spreiding van totaalscores

Wanneer we kijken naar testcores, verwachten we dat personen verschillende scores hebben. Er is dus sprake van spreiding binnen de totaalscores op een bepaalde test. Bijvoorbeeld: niet iedereen is even extravert, dus er kunnen verschillende scores verwacht worden op de eigenschap extravertie. Een maat om spreiding te meten, is **variantie**. De variantie wordt berekend met de volgende formule:

$$S^2(X) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2,$$

De standaarddeviatie S kan berekend worden met de wortel van deze formule.

Bij de spreiding van dichotome items wordt de variantie berekend met de volgende formule:

$$S^2(X_g) = p_g(1-p_g) = p_g q_g,$$

Hierbij staat p_g voor de proportie 1-en.

De standaarddeviatie is:

$$S(X_g) = \sqrt{p_g q_g}$$

Samenhang

De **covariantie** geeft de mate van lineaire samenhang tussen X en Y weer, evenals de mate waarin X en Y gezamenlijk variëren. Belangrijk om te onthouden is dat de covariantie alleen de richting van een verband weergeeft, maar niet de sterkte van een verband. De covariantie wordt berekend met de formule:

$$S(X,Y) = 1/n \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y}),$$

Om de sterkte van een samenhang te meten, wordt de **correlatie** gebruikt. Bij de correlatie wordt er gewerkt met gestandaardiseerde scores.

Lineaire combinaties van itemscores

Er zijn verschillende lineaire combinaties van itemscores te maken, zoals bijvoorbeeld het gemiddelde van een somvariabele:

$$\bar{X} = \sum_{g=1}^k \bar{X}_g = \bar{X}_1 + \bar{X}_2 + \dots + \bar{X}_k$$

De variantie van een somvariabele is te berekenen met de formule:

$$S^2(X) = \sum S^2(X_g) + \sum \sum_{g \neq h} S(X_g, X_h)$$

De variantie van een somvariabele kun je ook berekenen met een variantie-covariantiematrix. Hierbij vind je de varianties op de diagonaal en de covarianties buiten de diagonaal.

Variance-Covariance Matrix

	1	2	3	4	5
1	σ^2	COV	COV	COV	COV
2	COV	σ^2	COV	COV	COV
3	COV	COV	σ^2	COV	COV
4	COV	COV	COV	σ^2	COV
5	COV	COV	COV	COV	σ^2

Voorbeeld van een variantie-covariantiematrix. Bron: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)